

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

MEDITATIE

En zij boodschapten hem, dat Jezus de Nazarener voorbijging. Lukas 18:37

Hij leidde een hard bestaan, de blinde Barthimeüs. Er waren immers geen blindeninstituten, er was geen wao, niets van dat alles. Hij was een mens met een dubbele nood. Blind en arm. En Barthimeüs is niet de enige van wie dit in de Bijbel geschreven staat. Zo lezen we in Openbaringen 3 een scherp getuigenis over de Laodicezen. *'Gij weet niet dat gij zijt, ellendig en jammerlijk en arm en blind...'*

En zegt de Schrift het niet van ons allemaal? Is dat niet de werkelijkheid in het leven van elk mens van nature? Als het gaat om de geestelijke dingen, dan zijn we onkundig. Wij verstaan niet de dingen die des Geestes Gods zijn. We zijn blind voor onze zonde en schuld. En dat blijkt uit het feit dat de zonde ons geen last is. En datzelfde geldt van de genade. Weet een mens van nature wat dat is? Ja, hij kent het woord wel. Maar dat hij blind is, dat blijkt uit het feit dat hij geen moeite doet om die genade te ontvangen! En ga ze zo allemaal maar na, al die bekende begrippen uit de Bijbel. We zijn er blind voor want het zijn geen begerenswaardige dingen voor ons.

Die blinde Barthimeüs was ook de arme Barthimeüs. Ook dat zegt de Heere Jezus over de Laodicezen. O ja, de mens kan denken heel wat te hebben. Veel geld, een groot huis, noem maar op. En ook op geestelijk gebied kan hij menen heel wat te bezitten. Hij is gedoopt, hij is een verbondskind, hij heeft de belofte. Maar als het meer niet is, dan is hij toch arm. Want de mens van nature zonder wedergeboorte en zonder bekering, hij heeft God niet tot zijn deel. En dan ben je toch wel arm. Als de Heere renschap gaat eisen en je hebt dan geen Borg voor je ziel.

Barthimeüs was blind en arm. En op een andere manier zijn wij het ook. Hebt u dat al geleerd? En hebt u in uw nood de Heere al nodig gekregen?

Barthimeüs wel. Op zekere dag ging er een grote menigte voorbij en aan Barthimeüs werd verteld dat Jezus voorbij-

ging. En dat waren woorden waar Barthimeüs op had zitten hopen. Al sinds de dag dat hij het gerucht van Jezus had gehoord. En die boodschap is ook de enige hoop voor een zondaar of een zondares die aan zijn blindheid en armoede is ontdekt. 'Jezus de Nazarener gaat voorbij'. En dan denk ik aan wat Calvijn daarover heeft gezegd. Namelijk dat waar het Woord wordt gepredikt, dat Jezus daar voorbijgaat 'in het gewaad van het Woord'. Hij is met en in dat Woord aanwezig. En zo klopt Hij op ons hart. Hetzij om ons te nodigen, hetzij om ons te waarschuwen, hetzij om ons te onderwijzen, wat dan ook.

En dat is dan de tijd waarop Barthimeüs actief moet gaan worden. Want stel voor dat Barthimeüs op een vals lijdelijke manier zou zijn gaan zitten afwachten. En gedacht heeft: 'De Heere moet het doen, Hij moet mij zoeken en niet ik Hem'. Dan zou er een moment gekomen zijn dat de Heere Jezus voorbij gegaan was. Verleden tijd. En dan was hij blind gebleven. Maar hij beseft: nu moet ik doen wat de profeet Jesaja gezegd heeft. *Zoekt de Heere terwijl Hij te vinden is. Roept Hem aan terwijl Hij nabij is.* En zo is het nog. Als de tijding klinkt, dat Jezus voorbijgaat, dan is het de welangename tijd. En als we die niet gebruiken, dan blijven we blind. En dan blijven we eeuwig arm.

'Ja maar', zo zegt iemand, 'nu lijkt het net alsof het van mij afhangt. Alsof zalig worden mijn keuze is. Maar de waarachtige bekering is toch een eenzijdig Godswerk?'

Dat is inderdaad zo. Tegelijkertijd wijst de Catechismus er op, dat de Heere Zijn genade en Geest alleen geeft aan hen die Hem daarom leren bidden. Zalig worden blijft Gods werk. Maar Hij schenkt het in de weg van het gebed.

En als dan de tijding gebracht wordt dat Jezus voorbij gaat, dan moeten we niet uitstellen. Als Hij weer voor ons staat in het gewaad van Zijn Woord, ach val dan eens aan Zijn voeten. Hij geeft toch Zijn belofte om blinden het liefelijk gezicht te geven en om armen met goederen te vervullen? En als Hij Zich zo bekend-

maakt, wat moeten wij dan doen?

Er zijn er die uitgesteld hebben en die gedacht hebben: 'Hij zal nog wel een keer voorbij komen'. Anderen hebben hun geweten als met een brandijzer toegeschroeid. Hard en verhard zijn ze gestorven. Dat is wat! Als Jezus ons voorbij is gegaan en wij hebben Hem niet aangeroepen!

Laten we dan een voorbeeld nemen aan die arme en blinde bedelaar in Jericho. Van veel dingen heeft hij spijt gehad. Maar van één ding nooit. En dat is het moment geweest dat hij is gaan roepen tot Jezus. *Zone Davids ontferm U mijner!* En zo zal een zondaar het nooit berouwen als hij op zijn knieën valt en tot de troon der genade leert vluchten. Want Hij heeft tot het huis Jakobs niet gezegd: *zoekt Mij te vergeefs.* Nee, Hij belooft het: *wie tot Mij komt zal Ik geenszins uitwerpen.*

M.A. Kempeneers

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie van ds. M.A. Kempeneers opgenomen over Lukas 18:37. Ds. M.C. Tanis schrijft over Titus 2:1-3 'De levenshouding'. Ds. P. Roos levert een bijdrage over het nihilisme. Ds. P. den Butter schrijft een vijfde artikel over koning Josafat en schrijft een column over J. de Winter. Ds. J.M.J. Kieviet gaat verder met de behandeling van het Avondmaalsformulier. Ds. K. Hoefnagel schrijft over onze ontmoetingsdag. Ds. H. van der Ham schrijft een slotartikel over ds. N. De Jong. Verder boekbesprekingen.

Toogdag GBS Barneveld

D.V. zaterdag 10 oktober in de Rehobothkerk aan de Nairacstraat. Sprekers: ds. P. Blok, ds. A.C. Rijken, ds. G. Gerritsen, ds. C. Hoghem en ds. A. van Heteren. Aanvang morgensamenkomst half elf, aanvang middagsamenkomst twee uur.

Scheveningen

De gemeente van Scheveningen mag weer een eigen herder en leraar hebben. Student Klaver mocht er bevestigd worden en intrede doen. We wensen ds. Klaver, de gemeente en kerkenraad van

Scheveningen van harte Gods zegen toe.

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal weer gewoon over twee weken D.V.

Ambtelijke praktijk

DE LEVENSHOUDING

Titus 2: 1-3

Heeft Paulus heel scherp gezegd wat er moest geschieden met de dwaalleraars, het mag niet blijven bij vermaning en optreden. Bijzonder heeft Titus een taak. Hij is in dienst van de Heere gesteld en zo een medewerker van Paulus. Van zijn roeping en taak moet hij zich bewust zijn. Leeft dat vandaag? Komt het naar boven: wat vraagt de Heere van mij? Wat ben ik verplicht ten opzichte van de gemeente? Die werkelijkheid was Paulus niet vreemd. Zodat niemand van Paulus' helpers kon zeggen: de spiegel die hij ons voorhoudt, mag hij weleens voor zichzelf plaatsen. Vandaar dat Titus het aansporende woord van Paulus niet over zich heen liet gaan. Het was immers niet alleen een woord voor Titus zelf maar ook voor de gemeenten. Paulus zegt: doch gij, spreek hetgeen der gezonde leer betaamt (vs. 1). Wanneer het over de leer gaat zijn wij geneigd alleen te denken aan de Bijbelse waarheden. Aan de leerstellingen zoals die saamgevat in de belijdenisgeschriften worden gegeven. Nu is dat op zich niet verkeerd. Werd er vandaag maar meer aan gedacht en bij geleefd. Er zou minder verwarring zijn en het afgeleid worden van de waarheid van Gods Woord en zo van de leer die naar de Godzaligheid is. Maar nu mag niet vergeten worden dat het woord 'leer' van meer spreekt en zo op meer betrekking heeft. Het wijst op het leven naar de geboden des Heeren. Het leven in de vreze des Heeren. Daar nu doelt Paulus in zijn spreken tot Titus bijzonder op. Namelijk levensheiliging. Los van de rechtvaardiging? Dit wordt nimmer door Paulus gedaan. Vandaar dat we ook niet mogen splitsen of scheiden. Of van het automatisme uitgaan: wij zijn gerechtvaardigd in Christus. Dat moeten we geloven en daarom de levensheiliging. Rechtvaardiging en heiliging zijn twee zaken van het werk Gods in Christus door de Heilige Geest voor en in de zondaar. Dit straalt uit in bijna elke brief van Paulus. In dat verband nu spreekt hij opnieuw over de gezonde leer. Timotheüs heeft Paulus ook op die gezonde leer gewezen. Hij doet het ook Titus. In die leer ligt immers zijn zaligheid vast. Het ganse werk van de zaligheid. Uit- en inwendig.

donderdag 22 oktober verschijnen. Kopen graag binnen donderdag 15 oktober.

AvH

Aansporing

Vandaar de aansporing van Paulus tot Titus om te spreken van de gezonde leer. Het is de leer die gezond maakt. Het door de zonde verdorven dode hart wordt gezond. Door verkondiging van de prediking en de toepassing daarvan gebeurt het. Er komt geloof in de Drieenige God en Zijn werk en het leidt tot de waarachtige bekering tot God in handel en wandel. Leer en leven vallen samen. Daar nu over te spreken en in te onderwijzen is de roeping van Titus. Calvijn merkt op: Paulus spreekt niet over het gesprek van één dag maar zolang als Titus de dienst van een herder verricht wil Paulus dat hij in deze leer bezig is. Vertaald naar nu: dan moet de tweede dienst blijven, want de leerdiensten zijn hoogst belangrijk. De noodzaak, het nut en de zegen ervan behoren in prediking en pastoraat benadrukt te worden. Dit is vandaag dringend nodig. Er is niet alleen allerlei wind van leer, maar ook heel sterk eigenzinnigheid. De hartelijke verbondenheid aan de Heere en Zijn dienst werk vrucht in het leven. Soms wordt de opmerking gehoord: de morgendienst heeft zoveel gegeven dat we de middag- of avonddienst kunnen missen. Wanneer dat zo is zal men de reine dieren gelijk zijn. Die herkauwen. Met welk een resultaat weten we. Nu op huisbezoek dient dit nagegaan te worden. Huisbezoek is toch bijzonder geestelijk bezoek? Vraag en leiding. Opdracht. In de verzen 2-10 gaat het over verschillende groepen van gemeenteleden. Oude mannen en vrouwen. Jonge vrouwen en mannen. Slaven. Allen die in dienstbetrekking staan. Op zich een bekende zaak. Niemand van de gemeente wordt door Paulus overgeslagen. Hij heeft steeds oog voor heel de gemeente. In al zijn brieven lezen we het. Wat nu Paulus schrijft mogen we niet zien noch opvatten als regeltjes. Het naar de wet leven mag niet gelijk gesteld worden met een wettisch leven. Zeker, zo kan het leven ontaarden of gezien worden. Maar waar de Heere op wijst in Zijn Woord en waar Paulus van spreekt is een christelijk leven. In de samenleving en tegenover elkaar. Paulus nu heeft het in zijn brief allereerst over de oude mannen. Mannen zo vanaf vijftig jaar. Die leeftijdsgrens was er toen. Het gedrag, de houding, behoort nuchter, stemmig, voorzichtig, ge-

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. Telefoon: 0184-669116. Fax: 084-2220131.

Email: pand@solcon.nl

Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 10,- per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 8 dollar per jaar.

Advertenties € 0,34 (excl. btw) per mm met een kolombreedte van 6 cm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

zond in het geloof, in liefde, in lijdzaamheid te zijn (vs. 2). Van die houding, van dat levensbeeld, straalt veel uit. Het is spiegelbeeld van Godsvrucht. Dit beeld zou elke oudere man moeten kennen, maar bijzonder de ambtsdrager. Wie zelf ouder wordt, denkt nog wel eens terug. Er waren mannen in consistorie en in de gemeente die iets kenden van de Godsvreze in woord en daad. Het heeft menig jongere geleid tot het gebed om het te kennen. Zo ook wat oudere predikanten betreft. Wat ging er van hun prediking uit. Ze waren er zelf bij! De prediking gaf huiswerk. Mag het nog zo zijn? Van Petrus en Johannes staat geschreven: ziende hun vrijmoedigheid en vernemende dat zij ongeletterde en slechte (eenvoudige) mensen waren verwonderden zij zich en kenden hen dat zij met Jezus geweest waren, Hand. 4:13. Wat kan de gemeente bemerken bij en zeggen van ambtsdragers? Een belangrijk vraag.

Oude vrouwen

In vers 3 heeft Paulus het over de oudere vrouwen. De oude vrouwen insgelijks dat zij in haar dracht zijn gelijk de heiligen betaamt, dat zij geen lasteressen zijn, zich niet tot veel wijns begevende maar leraressen zijn van het goede. De oudere vrouwen worden niet uitgeschaald. Zij hebben een waardige plaats in de gemeente. Het lijkt vandaag dat de vrouw in de gemeente tekort is gedaan. Er moet ruimte voor haar komen, zelfs in de kerkenraadsbank. De Bijbel moet echter goed gelezen worden en niet aangepast worden aan de tijdgeest. Niet wat vraagt de tijd, maar waar wijst de Schrift op. Wat de oudere vrouwen betreft, zij hebben een plaats en een taak in de gemeenten en zo in de gezinnen. Want allen zijn priesteressen. Ze staan in de heilige dienst des Heeren. Dat is een gunst van de Heere. Paulus denkt aan het ambt aller gelovigen. En in dat ambt staat men naar de wil van de Heere. Maar belijden en beleven dienen samen te gaan. Want gelijk er tweeërlei ranken zijn, zo kan er ook een tweeërlei dienen zijn. Het ware, oprechte dienen met hart, hoofd en hand moet het streven en bijzonder het gebed zijn. Wordt er ook nu naar gestaan, dan wordt geleefd bij Psalm 119:17 (berijmd) Dan wil men ook geen lasteres zijn. Geen volgelinge van de duivel. Paulus waarschuwt daarvoor. Immers, roddelen is duivels. Het is schandelijk en schadelijk. Het kan zelfs verwoestend werken.

Calvijn

Calvijn had er in zijn tijd kennis mee gemaakt. Want wat schreef hij. Zeker hij was geen vrouwenhater. Maar wat hij constateerde kon en mocht hij niet voor

zichzelf houden. Mede gelet het feit wat Jakobus in zijn brief heeft geschreven over de tong. Wat Calvijn schreef moet dienen. Want voorkomen is beter dan genezen. En de Naam des Heeren zal niet gelasterd worden en de christenheid gediend. Calvijn nu schreef: bab-

Kerkelijk actueel

NIHILISME

Er was dezer dagen veel nieuwsaanbod. Moeilijk om daaruit een keus te maken. Ik noem het bericht over de teloorgang van de jeugdkerken, de uitspraak van de Raad van State over het recht van scholen om homo's te weren, het artikel over het Nihilisme (Nietzsche) en op de opiniepagina de mening van dr. van de Belt over de verhouding Reformatorisch en Evangelisch. Sprekende onderwerpen.

Over het Nihilisme sprak men met dr. A.A.A. Prosman uit Hoogeveen, die enige jaren geleden promoveerde op de gedachten van Nietzsche (Geloven na Nietzsche). Laatstgenoemde filosoof wilde een antichristelijke tijdrekening laten ingaan op 30 september 1888. Bijkomende tragedie was echter dat Nietzsche enkele dagen daarna ernstige tekenen van krankzinnigheid vertoonde.

Dr. Prosman meent dat we de tijd waarin we leven onvoldoende peilen. Als het goed is, moeten we onze tijd verstaan. Er zijn de tekenen der tijden en die moeten we trachten waar te nemen. Maar in verband daarmee is het ook van belang onze eeuw te doorgronden. Welke machten spelen er in deze tijd? Hoe ontwikkelt zich het Godsgeloof? Wat zal ervan overblijven in de loop der tijden? In welke richting gaat de koers van Nederland, Europa en de wereld? Belangrijke vragen. Hoe komen we daarachter? Gods Woord is de voornaamste bron. Maar daarbij moeten we ook weet hebben van wat er in onze maatschappij aan de hand is. De krant komt dan ook in beeld.

Prof. Wisse was, zoals bekend, goed ingevoerd in de wereld van de wijsbegeerte, de filosofie. Hij begon eens een tijdrede met de uitroep: God is dood, leve dan nu de mens! En na die woorden was het even stil. Een veelzeggende uitspraak, die de hoorders direct de oren deed spitsen. Daarna verklaarde hij dat deze kreet een gedachte was van de filosoof Nietzsche. Deze had de gedachte van "God is dood" heel stellig geponeerd. De korte uitroep van Prof. Wisse geeft de bedoelingen van Nietzsche kort en beknopt weer. Deze sprak over de Übermensch, die zichzelf moest ontplooiën, nu het geloof in God was weggevallen. Wie zich in zijn gedachten verdiept, krijgt het beklemmende gevoel dat zijn huiveringwekkende uitspraken in onze tijd tot leven zijn gekomen. Zijn uitspraak over de dood van

belachtheid is een vrouwelijk kwaad. De ouderdom pleegt die te doen toenemen. Herhaaldelijk komt het voor dat oude vrouwen door haar lasterlijke praatzucht als door een brandende fakkel vele huizen in vlammen zetten.

M.C. Tanis

God is voor hem de constatering dat het bestaan en het spreken Gods niet meer merkbaar is, zoals dat voorheen wel het geval was. Natuurlijk kunnen we zijn gedachten over God niet overnemen, maar we voelen er ook wel iets van aan dat God in onze wereld afwezig lijkt te zijn. Misschien zelfs mede ook in de kerk, omdat de kerk toch ook de invloed van de tijdgeest ondergaat. Ik weet niet meer waar het verhaal vandaan komt, maar u kent het misschien ook wel: een gids leidde een groep mensen door een oude kerk, met grafstenen op de vloer. Een kind was er bij die vroeg: Meneer, waar hebben jullie God begraven? In die kinderlijke misplaatste gedachte lag evenwel een stukje bezinning opgesloten. Is God levend aanwezig in de kerk? De vorige keer heb ik geschreven over de nood van onze kerken en heeft ook daarmee niet te maken dat we zo weinig meer van de levende bediening van Gods Geest opmerken? Deze Nietzsche heeft dat volkomen verkeerd uitgewerkt, maar hij sprak ook de merkwaardige beschuldiging uit dat wij, alle mensen, meegewerkt hebben aan de dood van God. Dat nadert de kruisiging, waarin de mensheid zich heeft willen ontdoen van de Zoon van God. Psalm 2 krijgt daarin een diepe betekenis: Laat ons Zijn banden verscheuren en Zijn touwen van ons werpen! Zo komt de beschuldiging tot ons, ook in onze dagen, dat wij telkens weer opnieuw de Zoon van God kruisigen. Dat is een vreselijke zonde. Maar het onthult op de meest diepgaande manier dat wij van nature allen dezelfde kant uit kijken.

De genoemde Dr. Prosman gaf enige gedachten over Nietzsche en het Nihilisme. Hij stelt dat we maar nauwelijks door hebben wat dat Nihilisme inhoudt: „Wat je vandaag ziet, is dat veel mensen het gevoel hebben dat er iets gaande is. Maar wat? We zien de symptomen: individualisering, het wegvallen van

veilige verbanden als huwelijk en gezin, normvervaging, verseksualisering, verslaving, zelfverrijking. Maar het zijn symptomen; het is niet de ziekte zelf. Het is als met het topje van de ijsberg: wat je ziet, is niet het belangrijkste. Het is zelfs gevaarlijk als je je alleen daarop richt. Wat zit er onder het oppervlak? En daarop antwoordde Nietzsche, als "arts van de cultuur": Daaronder bevindt zich het nihilisme."De aanduiding Nihilisme heeft het bekende woord "nihil" in zich. Dat woord betekent: niets. Deze stroming gaat er feitelijk van uit dat er niets is, d.w.z. er zijn geen normen en waarden, er is geen God, er is geen hogere werkelijkheid. Dit Nihilisme neemt ook politieke vormen aan. Het gehele leven wordt er door bepaald en gestempeld. Het leven is nog niet geheel door dit Nihilisme veroverd, maar het is er wel door aangetast. Dit Nihilisme is op weg om de hand te leggen op de gehele wereld. Het zal nauw verbonden zijn met het antichristelijke denken, waaraan de ideeën van Nietzsche ook ontsproten. En dat is ernstig. We zien dat in politieke partijen, maar we mogen er niet blind voor zijn dat flarden van deze gedachten de kerk binnenwaaien. De tijdgeest heeft ons ook min of meer in haar ban. Wij nemen deze zaken dan vooral waar als een verminderd spreken van God in ons leven. Ook in de kerk. God komt op afstand te staan. Prof. Graafland sprak van Godsverduistering. Hij wilde daarmee ook iets aangeven van het gevoel dat God afwezig is, maar hij gebruikte een ander kader. God is er wel, zoals de zon er ook altijd is, maar er kunnen zoveel wolken voorbij komen, dat we de zon niet meer voelen.

Kunt u iets van zijn gedachten begrijpen? Misschien bent u van mening dat er gepreekt wordt, we zingen onze psalmen, we gaan naar de kerk, we zijn niet zonder geloof. U noemt nu echter alleen uiterlijke dingen. Het ware geloof zit dieper. Probeer eens door de gevels van kerken heen te kijken. We zien dan dat in veel levens van christenen toch eigenlijk het Woord van God weinig meer te zeggen heeft, dat veel preken zonder kracht zijn, dat velen afvallen van het geloof, dat de weg naar de binnenkamer bij de meesten ontoegankelijk is, dat bijvoorbeeld ook in het maatschappelijke bestel God vrijwel geheel afwezig is. Het volk van Israel heeft dat ook in haar tijd gevoeld (Jesaja 63:15v): "Zie van den hemel af, en aanschouw van Uw heilige en Uw heerlijke woning; waar zijn Uw ijver en Uw mogendheden, het gerommel Uws ingewands en Uwer barmhertigheden? Zij houden zich tegen mij in. Gij zijt toch onze Vader, want Abraham weet van ons niet, en Israel kent ons

niet; Gij, o HEERE! zijt onze Vader, onze Verlosser van ouds af is Uw Naam.

HEERE! waarom doet Gij ons van Uw wegen dwalen, waarom verstokt Gij ons hart, dat wij U niet vrezen? Keer weder om Uwer knechten wil, de stammen Uws erfdeels. Uw heilig volk heeft *het* maar een weinig tijds bezeten; onze wederpartijders hebben Uw heilgdom vertreden. Wij zijn geworden *als die*, over welke Gij van ouds niet hebt geheerst, en die naar Uw Naam niet zijn genoemd. Och, dat Gij de hemelen scheurdet, dat Gij nederkwaamt, dat de bergen van Uw aangezicht vervloten".

De genoemde Dr. Prosman sprak zijn verontrusting erover uit dat we de crisis van de huidige tijd niet voldoende peilen. Wel symptoombestrijding, maar geen grondige analyse. We moeten beseffen dat de eigenlijke wortels van de problemen dieper liggen. En zo kom ik weer terug bij wat ik de vorige keer schreef over de situatie binnen de kerken. Waar loopt het met de kerk op uit, waar komt ze terecht? Zal ze geheel verdwijnen? Nee. Tot de laatste dag zal het geloof op aarde gevonden worden. Dat neemt dan echter niet weg, dat bezorgdheid kan leven over de toekomst. Wie die zorg nu echt gevoelt, mag zich getroost weten door het woord van Christus: Ik ben met u, al de dagen tot de voleinding der wereld. Deze belofte van Christus is geen dood kapitaal om daar maar gerust op voort te leven. Dit woord zal juist in de verhevigde aanvallen van de satan en in de verschijning van de mens der zonde te meer kracht uitstralen. De wereld met dit dreigende Nihilisme komt uit op het nulpunt, op niets. Nu zijn er nog de Ietsisten, die nog in iets geloven; dit zal echter zeker gaan uitlopen op nihil, op niets. Daarom houden we vast aan de belofte van de Zaligmaker, die geldt voor allen die levend aan Hem verbonden zijn en ook voor hen die een vaste grond onder de voeten zoeken. Tegenover dat "niets" staan "alle dingen", die God in Christus aan Zijn kerk schenken zal.

Het zou verder mogelijk zijn dat de kerk grotendeels opgeslokt wordt door de evangelische groepen. Dan kom ik nog even op het onderwerp van dr. Van de Belt. Zijn bedoelingen zijn me niet helemaal duidelijk geworden. Hij schrijft: "Het zoeken naar herkenning en weder-

zijdse verrijking blijkt veel moeilijker te zijn bij evangelische christenen in Nederland. Er hangt een prijskaartje aan de acceptatie van evangelische christenen. Reformatorische christenen moeten hun exclusiviteit opgeven. Niet de exclusiviteit van de waarheid, maar wel de exclusiviteit van de eigen veilige kring. Reformatorische christenen moeten de rijke schatten van de gereformeerde traditie inbrengen in die evangelische beweging, omdat evangelische christenen kinderen van de Reformatie zijn. Sterker nog omdat het christenen zijn. De echte vernieuwing is niet de evangelische aanpassing van de reformatorische kerken, maar de reformatorische verdieping van de evangelische beweging". Hij wil een brug slaan tussen de beide genoemde stromingen. Geen evangelische kerk, maar een Gereformeerde evangelische beweging. De vraag is hoe dat ooit kan gebeuren. Moet de kerk uittreden naar buiten, zelfs naar de vrije groepen, uit haar veilige kring? Ik vraag me af of die kring nog zo veilig is? Onze kerkelijke kring toch bepaald niet. Die van de Gereformeerde gezindte? Ook die niet. Gelukkig wil hij niet breken met de exclusiviteit van de waarheid. Dus dan moeten we toch houden wat we hebben? Is het niet naïef om te denken dat de Evangelische beweging de Gereformeerde belijdenis zal aannemen? Juist daartegen leven de grootst mogelijke bezwaren bij hen. Ik zou absoluut liever gewoon Gereformeerd blijvende, trachten te leven zo dicht mogelijk bij de Schrift. Zeker hebben we dan een roeping naar andere christenen en naar heel ons volk zelfs. De beste lijn ligt daar waar we door een geestelijke opleving weer zelf mogen leren leven uit de schatten van de Reformatie. Dan zal het gebeuren dat de evangelischen de weg terug vinden naar de kerk van de Heere Jezus Christus. Dat lijkt me de veiligste weg. Het andere heeft het gevaar in zich dat er een vermenging ontstaat, waarbij we veel verliezen. Die vrees is niet zozeer ingegeven door allerlei kritiek op de evangelische beweging, maar hopelijk wel door verbondenheid met de belijdenis van de kerk der eeuwen. Daartoe is het gebed van Israel uit Jesaja's dagen meer dan ooit nodig. Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en tot in der eeuwigheid.

P. Roos

Bijbelstudie

JOSAFAT - 5

2 Kronieken 19:4-11

Koning Josafat is ongeschonden uit de strijd teruggekeerd. Het mag wel een

wonder heten, dat zijn leven gespaard is. Het is dat de Heere uitkomst gegeven heeft, anders was Josafat ongetwijfeld gesneuveld. Bij zijn thuiskomst in Jeruzalem wordt hij verwelkomd door

een profeet des Heeren, Jehu geheten. Hoe luiden de woorden waarmee hij de koning welkom heet? 'Zoudt gij de goddeloze helpen en die de Heere haten liefhebben? Nu is daarom over u van het aangezicht des Heeren grote toornigheid'. Daar moet Josafat het mee doen. Nu weet hij hoe de Heere over hem denkt. Mensen zoals Achab helpen - laat hij het nooit meer doen.

Voortzetting van de reformatie

Maar dat is niet alles wat Jehu te zeggen heeft. De Heere heeft ook de goede dingen die er bij hem zijn gezien: de reformatie die Josafat indertijd in Juda begonnen was. Daaraan wordt Josafat hier herinnerd en de bedoeling daarvan is dat Josafat zal beseffen dat hij met dat werk moet voortgaan.

Josafat buigt onder dit woord van de profeet. Hij aanvaardt het. Hij erkent dat hij gezondigd heeft. Waar dat uit blijkt? Uit het feit, dat de koning zelf op reis gaat in zijn rijk om de mensen op te roepen tot bekering. Hij woont wel in Jeruzalem, maar keer op keer verlaat hij zijn paleis om rond te trekken in Juda en overal waar hij komt zoekt hij de mensen te doen wederkeren tot de Heere, de God van hun vaders.

Het is hem ernst met deze zaak. Zelf weet hij hoe hard de bekering tot God nodig is. Wil een mens ooit tot vrede met God komen dan dient er bekering te zijn. Bekering tot God, bij de zonden vandaan. Opmerkelijk is dat Josafat in dit werk zelf betrokken is. Bij het begin van zijn reformatiewerk, zoals we dat beschreven vinden in hoofdstuk 17, stuurde hij priesters en levieten uit met het Woord van God om mensen uit dat Woord te onderwijzen. Nu doet de koning het in eigen persoon. De koning als evangelist, als prediker van het Evangelie die oproept tot bekering. Zo'n koning is een zeldzaamheid in deze wereld. Maar een volk dat zo'n koning heeft, is wel goed af.

Herstelling van de rechtspraak

Wat Josafat ook doet is het herstellen van de rechtspraak in Juda.

Daar is blijkbaar de klad ingekomen. Er zijn wel rechters, maar de manier waarop ze hun werk doen is lang niet altijd zoals het behoort. Welnu, bij de reformatie behoort ook dit, dat in de rechtspraak alles zal gaan in overeenstemming met wat de Heere hierover heeft ingezet.

De wet des Heeren was gepredikt. Die was onder het volk bekend gemaakt. Dat dient nu een vervolg te hebben. Dit vervolg dat naar die wet geleefd wordt. De wet moet gehoorzaamd worden en dan is het de taak van de overheid om er op toe te zien dat de wet gehandhaafd

blijft. Daarom is de herstelling van de rechtspraak een belangrijke zaak.

In de verzen 5 tot en met 7 wordt verteld over de instelling van de lagere rechtbanken in de verschillende steden in Juda. Daar moeten dan de lichtere zaken worden afgehandeld. Zoiets als in ons land gebeurt bij het de kantongerecht.

De verzen 8 tot met 11 spreken dan over het gerechtshof in Jeruzalem: een hogere rechtbank. Daar moesten de meer ingewikkelde zaken behandeld worden. Zaken die in de lagere rechtbanken niet afgehandeld kunnen worden, maar ook zaken waarbij mensen in hoger beroep zijn gegaan. Ook zaken die hier worden aangeduid als zaken 'tussen bloed en bloed, tussen wet en wet en gebod en inzettingen en rechten'. Wellicht ook zaken, waarbij de doodstraf geëist moet worden.

En dan - het belangrijkste van alles - 'het gericht des Heeren': de geestelijke rechtbank, waar geloofszaken besproken worden.

Met name de rechters bij het hof in Jeruzalem zullen ongetwijfeld deskundigen geweest zijn. Daar zijn twee presidenten. Amarja, de hogepriester, de leider van de geestelijke rechtbank. Zebadja, misschien iemand als de eerste minister, leider van de civiel-rechterlijke rechtszaken. Alles wordt tot in de finesses geregeld. Josafat maakt er wel degelijk ernst mee. Wet en recht dienen gehandhaafd te worden in Juda. Josafat weet hoeveel daar vanaf hangt.

Het luistert nauw

Daarom geeft hij de rechters, zowel in de provincie als in Jeruzalem gedetailleerde voorschriften. Hij wijst hen er op dat ze met grote voorzichtigheid te werk moeten gaan. Eveneens wijst hij op het belang van getrouwheid. 'Ziet wat gij doet, want gij houdt het gericht niet de mens, maar de Heere; en Hij is bij u in de zaak van het gericht'. Met andere woorden: Wees voorzichtig en vooral ook eerlijk, want de Heere houdt scherp toezicht. Hij herhaalt het als hij zegt: 'Neemt waar en doet het; want bij de Heere onze God is geen onrecht, noch aanneming des persoons, noch ontvanging van geschenken'. En in vs. 9 volgt dan: 'Doet alzo in de vreze des Heeren, met getrouwheid en met een volkomen hart'. De rechters moeten hun taak niet licht opvatten. Het is geen baan voor luie mensen en ook niet voor mensen met een ruim geweten. Het komt heel precies, juist omdat het recht gedaan moet worden naar de norm van Gods recht. Rechters zijn immers Gods vertegenwoordigers. Dat blijkt duidelijk als Josafat zegt dat ze het gericht niet de mens, maar de Heere houden. Aan

J. de Winter

Het zou best interessant kunnen worden als het aan de orde gestelde thema nu ook verder uitgewerkt werd. Het heeft namelijk betrekking op predikantstraktementen en daaraan verbonden de financiële opsporingsdienst (FIOD): de politiedienst van de Belasting. Een zeer interessant onderwerp, best geschikt voor een spannende politieroman. Stel u voor: zo'n boek over onze CGK. Dat is echt eens wat anders.

De schrijver is ook al bekend. Het is een zekere J. de Winter. Maar dit blijkt na onderzoek een pseudoniem te zijn. De schrijver heet feitelijk anders. Erg is dat natuurlijk niet. Er zijn grote dichters/schrijvers die hetzelfde gedaan hebben. Multatuli was ook een pseudoniem. Willem de Merode ook. Eveneens Geerten Gossaert. In die kringen komt het dus meer voor. Nu lijkt er een nieuwe bij te komen.

Alleen, deze schrijver zal toch nog het nodige moeten doen om wat minder taal- en spellingsfouten te maken. Anders kon hij zijn neus wel eens stoten bij het zoeken naar een uitgever. Weet u niet waarover ik het heb? Er circuleert op het ogenblik in de digitale post een bericht dat de FIOD een onderzoek zal gaan instellen bij predikanten van de CGK. Er schijnt wat mis te zijn. Toen ik dit voor het eerst las hield ik het voor de aankondiging van een roman.

Wat blijkt echter? Degene die dit bericht de wereld instuurt verbergt zich in de anonimiteit, achter een leugen. Hij heet niet De Winter en die naam is ook geen pseudoniem. Het gaat dus in feite nergens anders om dan om het versturen van een anonieme brief. Een anonieme brief met beschuldigingen of, zoals in dit geval, suggesties dat er in pastorieën allerlei malversaties gebeuren en in verband daarmee bedreigingen. Tjonge, jonge, wat een held is die De Winter.

We kampen in ons land met allerlei soorten vervuilingen. Helaas moet dat ook van kerkelijke verhoudingen gezegd worden. Welnu, hier is iets wat daar geweldig aan meehelpt. Sfeervervuiling. Mentaliteitsvervuiling. Geef het wat mij betreft nog een andere naam. Maar het is wel heel wat anders dan wat Paulus bedoelt in Filip. 4:8: 'Voorts, broeders, al wat waarachtig is, al wat eerlijk is, al wat rechtvaardig is, al wat rein is, al wat liefelijk is, al wat wel luidt, zo er enige deugd is en zo er enige lof is, bedenkt dat'.

P. den Butter

Hem zijn ze dan ook verantwoording schuldig. Daarom mag een rechter niet vragen naar wat mensen willen dat hij doet, maar uitsluitend naar de wil des Heeren.

De enige manier waarop dit werk gedaan kan worden is als het gedaan wordt 'in de vreze des Heeren' (vs. 9). Dus niet beïnvloed door vrees voor mensen, maar alleen rekening houdend met de Heere. In diepe eerbied voor Hem, maar ook in kinderlijk vertrouwen op Hem. Zal het goed gaan dan dienen rechters eigenlijk zelf godvrezende mensen te zijn.

Tenslotte zal het de rechters voor ogen moeten staan wat het doel van hun werk is. Dat doel is het volk bewaren voor de zonde. Kijk maar in vs. 10. Daar zegt Josafat: 'Zo vermaant hen, dat zij niet schuldig worden aan den Heere en een grote toornigheid over u en over uw broeders zal zijn; doet also en gij zult niet schuldig worden'.

Josafat heeft goed begrepen, dat de Heere Zijn wetten gegeven heeft om het leven van Zijn volk te beschermen. De wet is als een heining om het volk heen. Iemand die het niet begrijpt zal denken dat Gods geboden hem in zijn vrijheid belemmeren en beperken en hij zal dat als een last voelen. Maar iemand die gezien heeft welke bedoeling de Heere met het geven van Zijn wet had, zal de Heere dankbaar zijn voor de bescherming die Hij op deze manier geeft.

Nadruk op de wet

Zo behoren de zaken dus te gaan in Juda. Maar uit deze maatregelen van Josafat is voor vandaag ook nog wel wat te leren, zeker voor ons in de kerk. Daar zal toch zeker duidelijk moeten zijn wat Gods normen zijn en daar zal naar die normen moeten worden geleefd. Dat betekent dat er in de kerk ook een soort rechtbank is. Een geestelijke rechtbank. Anders gezegd: Er dient toezicht te zijn op leer en leven. Er zal in concrete gevallen ook tucht geoefend dienen te worden. Niet voor niets vermeldt onze Catechismus de christelijke tucht als tweede sleutel van het Koninkrijk der hemelen. Onlosmakelijk hieraan is verbonden dat een van de aspecten van de rechte verkondiging de concrete prediking van de wet is. Zelfs de 'scherpe' prediking ervan. En een andere consequentie voor de prediking is dat deze vermanend dient te zijn. De paranese, zoals we die vinden in de nieuwtestamentische brieven. Die vermaningen hebben immers alles met het ware christelijke leven te maken.

O ja, deze dingen kunnen een wettisch karakter krijgen. Vaak gebeurt dat. De indruk wordt dan gewekt, dat een mens met een nauwkeurig leven zelf ook nog

iets van zijn zaligheid kan verdienen. Nee, zo wordt het niet gezegd; natuurlijk niet. Maar mensen leven meer dan eens toch wel met de gedachte dat het nooit kwaad kan als we keurig geleefd hebben en dat de Heere dat op de een of andere manier wel in aanmerking zal nemen. Want, o, we zijn zo geraffineerd. En de Farizeër in ons binnenste is nog lang niet dood. Anderzijds, in welke weg mag zegen verwacht worden? Als we slordig leven? Als we het in ons christelijke leven niet zo nauw nemen? Als we onszelf heel wat toestaan wat de Heere ons niet toestaat? Als we altijd schermen met de 'christelijke vrijheid'? Als het ons voor in de mond ligt om te zeggen: Het zit niet in de buitenkant?

Ontmoetingsdag 2009

Urk, 19 september 2009.

Een trouwe bezoeker vroeg zich af of het altijd mooi weer is op Urk. Het was op zaterdag 19 september in ieder geval een prachtige nazomerdag. Van de lange pauze tussen de twee samenkomsten door werd dan ook dankbaar gebruik gemaakt door velen die een wandeling gingen maken. Samen met onze oudste dochter en twee van haar kinderen hebben we nog een stukje van de ginkiestocht gemaakt. Nauwe steegjes voeren je dan van het ene naar het andere straatje. Overal rook je de geur van gebakken vis. Wie daar zin in had, en dat waren er nogal wat, kon dicht bij de kerk terecht. De gebr. van Veen stonden als voorgaande jaren weer klaar met hun zeebanket, heerlijke vis die zij gratis leveren. Hartelijk dank daarvoor! In het kerkblad van Urk las ik dat de netto-opbrengst 600 euro was, hetwelk besteed wordt aan goede doelen! Ook was er weer goede afname van het al eerder op een Panddag aangeboden boek, getiteld: De Wederkomst van Christus. De boekentafel en de koffietafel kregen ook het nodige bezoek. Het zijn allemaal dingen die aan de gezelligheid van onze ontmoetingsdag bijdragen. Want een ontmoetingsdag blijft het. Men was weer van alle oorden gekomen; zeker uit het noorden. De kerk zat beneden zowel in de morgen als de middag vol. Veel bekende gezichten. Ook nieuwe, jonge gezichten! Ook merkten we op dat er lege plaatsen gevallen waren door de onverbidde dood. Zo blijven onze ontmoetingsdagen herinneren aan onze vergankelijkheid en dat we allemaal reizigers zijn naar een eeuwig wel of een eeuwig wee. Het Woord van God mocht weer centraal staan op deze dag. Het ontmoeten van vrienden en bekenden bindt. Het delen van el-

Komaan, we weten wel beter. De Heere zal met de goede zijn - met die woorden eindigt Josafat zijn aansporingen aan de rechters. De goede - dat is dan iemand die goed gemaakt is. Door God goed gemaakt. Mensen die een nieuw leven gekregen hebben. En dat nieuwe leven, weet u waar dat in uitkomt? Ja juist, in het onderhouden van Gods geboden. In het dragen van Christus' juk. En dat is niet zwaar. Vergeet niet dat de wet een geestelijke aangelegenheid is. Daarom kan die wet eigenlijk alleen maar functioneren daar waar de mens ook geestelijk geworden is. En een geestelijke mens is een goed mens. Begrijpt u?

P. den Butter

kaars zorgen over de droevige toestand binnen onze kerken bindt ook. Maar het moet vooral het Woord van God zijn dat bindt. En voor de verkondiging van dat Woord waren we samengekomen en om de toepassing van dat Woord mogen we de Heere vragen.

De vier sprekers hadden een thema afgesproken: schepping en herschepping. De eerste spreker, ds. P. van Zonneveld, was helaas door ziekte verhinderd. Zijn plaats werd ingenomen door ds. A. van Heteren. Hij liet zingen Psalm 8 de verzen 1, 3 en 4, las uit Gods Woord Genesis 1 de verzen 1 tot en met 25 en vroeg de Heere om Zijn onmisbare zegen.

Ds. van Heteren sprak over het feit en het wonder van de schepping. Hij wees erop dat velen niet meer onvoorwaardelijk buigen voor het gezag van Gods Woord. Dat blijkt ook al uit de vraagtekens die men plaatst bij de 6 scheppingsdagen. Terwijl de Heere Zelf op de stenen tafelen schrijft dat hemel en aarde, met al wat daar in is, in 6 dagen geschapen zijn, maakt men er 6 perioden van. De schepping is een wonder en wonderen zal een mens nooit kunnen verklaren. Wie vragen gaat stellen bij Genesis 1 zal dat ook gaan doen bij Lukas 1, waar gesproken wordt over het wonder van de ontvangenis van Christus door de Heilige Geest en de geboorte uit de maagd Maria.

De nieuwsgierige vraag wat God eigenlijk deed vóór de schepping deed Luther af met het antwoord: Toen sneed God roeden voor de ruggen van nieuwsgierige vragers. En Calvijn zei dat God de hel schiep voor brutale spotters. Wij zijn maar klein. Wat is de mens dat Gij zijner gedenkt, zongen we met Psalm 8. In plaats van vragen te stellen moet de mens komen tot ware aanbidding van God. Alleen al vanwege Zijn onmetelijke wijsheid in Zijn scheppingsdaden

geopenbaard! Ons denken is aangetast door de zonde. Ons verstand staat stil als we bijvoorbeeld de werking van één lichaamscel overdenken.

De Schepping, zo werd ons voorgehouden, is het werk van de Drie-enige God. Niet alleen de Vader was daar in Zijn scheppend spreken, ook de Zoon, zoals Johannes 1 ons leert. Ook Gods Geest zweefde broedend, ordenend en versierend over de aarde.

In en door het geloof gaat een mens het gezag van Gods Woord erkennen en worden we getroffen door Gods eigen vaststelling dat alles wat Hij genaakt had zeer goed was!

Psalm 8 spreekt in verwondering en ootmoed: wat is de mens dat Gij zijner gedenkt! God gedenkt nog aan de schepping, ook toen de mens van zijn Maker afviel. Als de grote Schepper aller dingen gaat Hij ook herscheppen en vernieuwen. God gedacht aan Adam, aan Noach, aan Sara en bezocht Zijn volk in Egypte, Naomi in Moab hoorde dat God Zijn volk weer bezocht had. Ja, God bezocht Zijn volk toen Zijn Zoon uit de hoge hemel nederdaalde op deze vervloekte aarde. Zacharias zong ervan: Hij heeft bezocht! Hij bezoekt het zondaarshart door Woord en Geest en dan wordt een mens klein en gaat Hij God aanbidden: Wat is de mens dat Gij zijner gedenkt!

Dat kan alleen om het Offer van Christus. Uit genade is er ook een blijvend gedenken en wordt het wonder al groter en groter. Als de grote Schepper aller dingen ziet Hij (Psalm 33) het gans gedrag der stervelingen. Maar Hij ziet in gunst op die Hem vrezen. Hij laat hen niet omkomen. Als Schepper is Hij ook Degene Die hen onderhoudt.

De roeping is aan onze Schepper te gedenken, reeds in onze jonge jaren. Gelukkig als we zondaar worden voor Hem met de belijdenis: Heere, ik heb aan U nooit gedacht. Kan het nog voor mij? Als het onmogelijk wordt en als we oud geworden zijn? Denk aan het gebed van de moordenaar aan het kruis: Heere, gedenk mijner! En dat wil Hij doen om Zijns groten Naams wille.

Ds. van Heteren gaf nog Psalm 33 de verzen 7 en 10 op, terwijl er ook nog ge-collecteerd werd. Wellicht dat u elders in het blad de opbrengst van de ontmoetingsdag kunt lezen.

Ds. P. den Butter was onze tweede spreker. Hij sprak over wat er kapot gegaan is door de val en dat de mens het beeld van God niet meer draagt. Het werd een aangrijpend verhaal, waarna menig een eigenlijk de behoefte had om niets meer te zeggen en stil de afzondering te zoeken. Want wat hebben we nu toch gedaan?

De spreker begon met te wijzen op de

schoonheid van Gods schepping en Gods macht en wijsheid die uitkomt in het tere bloemetje, het bijenvolk, de werking van het oog en het oor, om maar enkele van de vele duizenden wonderen te noemen. Hoe groot moet God Zelf dan niet zijn als we het groot gebouw der schepping voor ons zien.

Toch is dit alles in puin gevallen. De mens viel en werd verdorven naar lichaam, ziel en geest. Hij sleurde alles in zijn val mee. Wat moet dat vreselijk zijn geweest voor God. Genesis 6 vers 5 zegt ons dat het God berouwde dat Hij de mens had gemaakt. Hij had er als het ware spijt van. Aangrijpende woorden die bij een mens schrik moesten veroorzaken. Zijn mens gaf de verleider het oor en het hart en keerde Hem de rug toe. Hij wilde als God zijn...

De ellendige zondvloed heeft aan het bestaan van die eerste, van God afgevalen wereld, een einde gemaakt. Enkelen werden gered en ontkwamen in de ark aan een rechtvaardig oordeel. Maar de zonde was met de vreselijke zondvloed niet weggespoeld. Gods oordeel over de mens na de zondvloed moest zijn dat het gedichtsel van zijn hart nog steeds boos was, Genesis 8 vers 21.

Dat dit zo is heeft David beleden in Psalm 51. Dat het hart, de mens zelf, boos is, zegt niemand duidelijker dan de Heere Jezus, als Hij ons voorhoudt wat er uit het mensenhart voort komt: boze bedenkingen, doodslagen, overspelen, hoererijen, dieverijen, valse getuigenissen, lasteringen. Zie Matth. 15 vers 19. Wat is dat erg! Het kan van buiten nog heel wat lijken; de buitenkant blinkt, maar de binnenkant stinkt. Het begeren is zonde en wie begeert niet? Leek het erop dat ik bij wijze van spreken gehoorzaam was aan het eerste tot en met het negende gebod, het tiende ontdekt mij aan de zonde van de verboden begeerten en maakt mij een overtreder van de gehele wet.

Zo heeft de zonde ook de schepping, de natuur aangetast. Van ongerepte natuur kunnen we eigenlijk niet spreken. Adam heeft eens een ongerepte natuur aanschouwd. Maar nu heerst de dood en groeien er doornen en distelen.

De spreker zei dat hij deze dag geroepen was een eenzijdige boodschap te brengen. Dat kan in een preek niet. Daar moet zonde en genade aan bod komen. Maar hij moest het houden bij de donkere zijde van de waarheid, nochtans de hele waarheid: de verdorvenheid van de mens en Gods smart en ongenoegen daarover! Het beeld van God kwijt. We moeten ons kind leren lopen, maar we hoeven het niet te leren liegen. Terwijl de psychologie en sociologie hier tegenin gaat en een positief mensbeeld predikt, en het humanisme ook nog steeds

gelooft in de kracht van mensen, houdt Gods Woord ons de werkelijkheid van onze slechtheid voor. Maar niet alleen buiten de kerk wordt de slechtheid van de mens ontken, ook binnen de kerk wordt naar de wens van de mens graag over zachte en strelende en vriendelijke dingen gesproken. Men komt in de kerk om bemoedigd te worden en te groeien in het geloof: ik slecht?

Maar is Efeze 2 niet duidelijk? Is een mens van nature niet dood in zonden en misdaden? Als de persoon naast je in je bank de Heere niet kent, is hij nog dood in de zonde en zit er dus eigenlijk een lijk naast je. Gods Geest doet mij hier hartgrondig amen op zeggen, al is het met een verslagen hart. Maar God toornt tegen de aangeboren en werkelijke zonden!

Is er dan niets meer te zeggen? O ja, maar ook dit is waar. En waard om in te zinken in ons hart. God leert het af om oppervlakkig te spreken over de zonde. Een mens moet leren verloren te zijn. Maar God heeft er smart over. Neem dat nu eens mee. Waarom zien we de waarde om Hem te dienen niet? Waarom zien we niet het verdriet dat we Hem aandoen? Wie dat leert zal Zijn lof zingen, maar een lof die geboren wordt in het stof.

God alleen weet wie de daarna opgegeven Psalm 6, de verzen 2, 3 en 9 met een schreiend hart hebben gezongen.

Ds. den Butter eindigde met dankgebed en vroeg Gods zegen over de maaltijd. En wat is het dan groot als je een zondaar tegenkomt. U begrijpt toch wel wat ik bedoel? Dan wordt een ontmoetingsdag echt een ontmoetingsdag en worden de klachten over het boze hart verstaan en wordt samen de ervaring gedeeld dat God toch zo goed is voor een slecht mens.

De toespraken deden ons uitzien naar de middagvergadering. Om 2 uur beklom ds. J.M.J. Kieviet de kansel. Hij liet zingen Psalm 119 de verzen 88 en 86. Heerlijk dat zingen. De psalmen werden goed begeleid door onze jonge br. van Leeuwen uit Dordrecht. Zijn spel op het Urker orgel deed me weer denken aan Karel van Leeuwen die ook de zondagse erediensten begeleidde in de tijd dat zijn vader op Urk stond. Ik ben samen met hem ook wel eens op het orgel geweest. Hij kon toen nog goed lopen en zijn vingers gebruiken. Hij is vele jaren gehandicapt geweest. Hij mag nu bij de Heere zijn. Ook hij heeft geleerd wie hij van zichzelf was. Maar ook wie God voor Hem was. Ik moet nog vaak aan hem denken.

Ds. Kieviet dankte voor de maaltijd. Hij begon zijn toespraak met een verhaal uit de bekende Heilige Oorlog van John Bunyan. In de tent van prins Immanuel

liggen twee smekelingen: het zijn 'Ontwaakte Begeerte' en 'Natte Ogen'. Ze liggen met koorden om hun hals aan de voeten van hun Koning. En het is niet voor de eerste keer. Zij hebben het verzondigd. Ach, wie en wat zijn ze toch voor Hem. Ze smeken om Zijn ontferming. Er is genade voor een in zichzelf rechteloos mens. De middagtoespraak over Gods genadig handelen met de gevallen stad Mensziel zal zegen afwerpen als ik amen mocht zeggen op de ernstige prediking van de morgen.

Naar aanleiding van het gelezen Schriftgedeelte, namelijk Johannes 3 de verzen 1 tot en met 8, bepaalde ds. Kieviet ons bij het wonder van de wedergeboorte en verwees naar de artikelen 11, 12 en 13 uit hoofdstuk III/IV van de Dordtse Leerregels. Wat doet de Heere in Zijn herscheppend werk? Hij verlicht het verstand. Daardoor ga ik de werkelijkheid zien en krijg zicht op de verlorenheid. Je dacht dat je God kende, maar Hij moet Zich leren kennen. De Heilige Geest richt het oog van de ontdekte zondaar op de Persoon en het werk van de Midelaar, Zijn liefste werk!

Ook vernieuwt God het hart. De wortel van ons zondig bestaan wordt door Woord en Geest vermurwt, week gemaakt, ontvankelijk voor de boodschap van genade. God vernieuwt ook mijn wil. Die wordt weer op God gericht, zoals we zien bij Saulus van Tarsen. We moeten erop letten of we de vruchten van de wedergeboorte mogen kennen. Het precieze werk van de wedergeboorte blijft verborgen; de Geest is als de wind: gij hoort wel zijn geluid, maar weet niet vanwaar hij komt, enz. De opstanding van de jongeling van Nain en Lazarus blijft een wonder, niet te verklaren. Wat gebeurde er nu precies? In ieder geval wat mogelijk is bij God. En dat moet ons nu voor de Heere brengen met de begeerte om de levendmaking. Zongen we niet Psalm 119 vers 88? De wedergeboorte blijkt uit de vruchten: geloof en bekering. Het hart gaat zich naar God richten. Christus wordt voor mij de Weg tot God. Hij wordt mij het Leven en zo straks is het sterven enkel gewin. Uit de vruchten kun je het dus weten. Weten we dat we zelf midden in de dood liggen? Zoeken we het leven buiten onszelf in Christus?

In en door het geloof is er vrede en zekerheid in mijn hart. De Dordtse Leerregels zijn zo duidelijk! En Prins Immanuel is zo schoon!

Met smaak zongen we Psalm 45, de verzen 1 en 2. Opnieuw werd er gecollecteerd en de laatste spreker was aan de beurt, ds. P. Roos. Het gaat van een vervloekt naar een gezegend aardrijk. Heerlijk onderwerp. Eens zal het alles worden als het was, ja nog heerlijker!

Ds. Roos las met ons Openbaring 21 de verzen 9 tot en met 23 over het nieuwe Jeruzalem dat van Boven op de aarde nederdaalt, zoals al het goede van Boven komt. Wat van beneden is verdwijnt, Babylon zal vallen! De spreker noemde Athene als beeld van het oude heidendom, Amsterdam op een plaat of foto met allemaal naar boven stekende kerktorens, als tekening van kerstening en het Amsterdam van nu, waar amper plaats is voor de dienst des Heeren. In het nieuwe Jeruzalem zal geen tempel meer zijn, geen kerkgebouw. God de Heere is immers Zelf de Tempel! Daar geen geldbanken, ziekenhuizen en begraafplaatsen meer, maar alleen maar de Tempel! De Heere zal zijn alles in allen en overal zal Zijn schoonheid schitteren.

Is die "Kerk" hier ook? Het evangelie van Jezus Christus en Dien gekruisigd is bepalend voor de kerk. God woont hier door Woord en Geest. Voor wie Hij het Leven werd, zal het daar ook ongestoord genieten.

Op het kennen van de Heere komt het wel aan. We kunnen zo opgaan in

De praktijk der godzaligheid

Het avondmaalsformulier (20)

"Ten derde onderzoekte een iegelijk zijn consciëntie, of hij ook gezind is voortaan met zijn ganse leven waarachtige dankbaarheid jegens God de Heere te bewijzen..." Zo begint dus het derde punt in de oproep tot waarachtige zelfbeproeving. Breed stonden we al stil bij de eerste twee onderwerpen: de verootmoediging vanwege de zonde en het geloof in de gewisse belofte van God. In het vorige artikel maakte ik een begin met het thema van de dankbaarheid. We zagen dat het geen twijfel lijdt dat de godzaligheid dient uit te komen in een heilig leven. Een geloof zonder goede werken is geen geloof. Het is een doode geloof. Zoals uit de vruchten van een boom niet alleen het soort boom blijkt, maar boven alles of het een levende boom is – zo ook in de dingen van geloof en bekering. Vandaar dat de opstellers van ons avondmaalsformulier niet aan de concrete praktijk van de godzaligheid voorbij gaan. Tot de oproep tot waarachtige zelfbeproeving behoort ook de toetsing of er "waarachtige dankbaarheid jegens God de Heere" in het leven van de avondmaalsganger aanwezig is.

liefde tot God

Het eerste dat daarbij aan de orde komt, is de verhouding tot de Heere. Is dat immers niet het grote gebod: "God lief

godsdienstige dingen, de zuivere prediking, een zuivere vertaling, enzovoort. Maar gaat het ons om de Heere en Zijn dienst? Daar gaat het in het nieuwe Jeruzalem wel over! Gelukkig als we met Abraham de stad mogen verwachten die fundamenten heeft.

Ds. Roos noemde nog enige verontrustende ontwikkelingen binnen ons kerkverband. Maar we moeten tot ons zelf inkeren en ons afvragen of het mij persoonlijk gaat om het kennen van de Heere. Dat God alles in allen zal zijn, dat is het grote doel van de herschepping.

We zongen samen Psalm 87 de verzen 1, 2 en 3 en na het dankgebed de overige 2 verzen. De ontmoetingsdag was weer ten einde. Dankbaar voor de gastvrijheid die we weer ondervonden, de hulp van de koster, de hulp van de diakenen en de kinderopas. Het was allemaal weer goed geregeld. Maar de boodschap mocht bovenal weer klinken. Moge de Heere in Zijn onverdiende goedheid ons werk door middel van ons blad en ook door onze twee ontmoetingsdagen rijklijk zegenen!

K. Hoefnagel

te hebben boven alles..." Daarop doelt het formulier. De vraag is: komt dat in mijn leven uit? Namelijk dat ik met mijn ganse leven waarachtige dankbaarheid jegens God de Heere bewijs. Het zijn woorden die rechtstreeks herinneren aan zondag 32 van onze Catechismus. Als namelijk gevraagd wordt of we goede werken moeten doen, wanneer we uit onze ellendigheid door Gods genade verlost zijn? Zijn ze dan nog wel nodig, goede werken... Ja, zegt onze belijdenis. Zeker wel, namelijk opdat wij ons met ons ganse leven Gode dankbaar voor Zijn weldaden bewijzen. De liefde tot de Heere en de liefdedienst aan de Heere komen dus tot uitdrukking in een leven van dankbaarheid.

Let erop dat zowel in onze belijdenis als in het formulier de nadruk wordt gelegd op de gezindheid. De gezindheid van het hart ten opzichte van de Heere. Het gaat in de eerste plaats niet om een veelheid van allerlei daden en inspanningen, allerlei bezigheden die wij mensen al heel snel goede werken noemen. Nee, de toets richt zich hier op mijn gezindheid. Of er liefde en tere godsvrucht in mijn hart aanwezig is. Als een vrucht van Gods genade. Een leven van dankbaarheid.

Wij kunnen allerlei goede dingen doen. Indrukwekkende dingen. Waar een ander ons over prijst. En waarover mijn hart gloeit van trots. Maar het is heel goed mogelijk dat al die dingen - hoe

goed ze op zichzelf beschouwd ook zijn - opkomen uit mijn onvernieuwde hart. Hier gaat het echter om een uiting van het nieuwe leven. Vrucht van het wederbarende werk van de Heilige Geest in mijn leven. En wat van God is dat richt zich allereerst op de Heere Zelf. Dat is het wat hier wordt bedoeld: dat ik mij met mijn ganse leven de Heere dankbaar tone voor al Zijn weldaden aan mij bewezen...

zo dankbaar als een hond

"... dankbaarheid jegens God de Heere te bewijzen..." Dr. Kohlbrugge wilde het eens duidelijk maken aan zijn catechisanten, wat dat nu is: de ware dankbaarheid. En hij vroeg: *"Wat is het dankbaarste schepsel?"* Hij gaf zelf het antwoord: *"De hond"*.

In zijn catechisatieboekje 'De leer des heils' is terug te vinden hoe hij dat bedoelde. *"Waar in zal uw dankbaarheid bestaan? Daarin, dat ik bij de genade blijf. Zoals de hond bij zijn meester. En daarin dat ik mij altijd weer opnieuw tot deze genade begeef om genade. Dat ik dus bij de verlossing, met welke ik om-niet verlost ben, blijf en volhard."* Ik denk dat dit het nu precies is. Hoe zal ik Gode voor Zijn weldaden dankbaar zijn? Hoe zal ik de Heere vergelden voor Zijn weldaden aan mij bewezen? Is dat door me uit te sloven in allerlei tegenprestaties? Door me rusteloos te werpen in allerlei goede doelen en goedbedoelde activiteiten? Alsof de Heere het me toeroept: *"Dit deed Ik voor u. Wat doet u voor Mij?"* Is dat de ware dankbaarheid? *"Wat is eigenlijk dankbaarheid?"*, vraagt Kohlbrugge opnieuw. Ik zeg het nog een keer met hem: *"Niet meer, dan dat ik aanneem wat mijn aangeboden wordt en dat ik dat met blijdschap geniet!"* Zoals een bedelaar die altijd bedelaar blijft. En die het de volgende keer opnieuw van de milde ontferming van zijn weldoener hebben moet. Dankbaarheid - die betoon ik als ik opnieuw de Heere opzoek. Met mijn lege vat, opdat het opnieuw gevuld worde. *"Wie is Gode dankbaar? Hij die het belijdt dat het hem onmogelijk is Gode ooit naar waarde dankbaar te zijn. Hij is dankbaar zonder dat hij het weet. Want hij beschuldigt zich dat hij zo ondankbaar is."* Maar één ding weet ik. Dat ik bij de Heere en Zijn Christus moet zijn. Hij heeft mij opgezocht. En daarom kan ik niet anders dan het telkens bij Hem te zoeken. En steeds te vragen wat Hij wil dat ik doen zal. Want Hij is al mijn liefde waardig!

En daarin ligt nu het geheim van deze derde toetssteen - en van de beoefening van deze zelfbeproeving. Ze hoeft ten diepste niet gezocht te worden in

reeksen van allerlei voorbeeldige prestaties - of een bijgehouden catalogus van ijverige inspanningen. Maar ze ligt in de liefde van Hem, de liefde waarmee Hij mijn hart vervulde. En daarom in de liefde tot Hem. De liefdedienst aan Hem, mijn Heere en mijn God. Ik kan niet meer buiten Hem. En daarom ben ik Hem dankbaar, voor het minste dat Hij mij betoont. Ik kan mij m'n leven niet meer buiten de Heere voorstellen. Niet buiten Zijn Christus. Niet buiten Zijn dienst. Niet buiten Zijn Woord. Niet buiten Zijn dag. Niet buiten Zijn eer. Niet buiten Zijn kastijdingen... Dat zelfs. Zeker, alle kastijding - als die tegenwoordig is - schijnt geen zaak van vreugde maar van droefheid te zijn. Doch daarna geeft ze een vreedzame vrucht der gerechtigheid aan degenen die erdoor geoefend zijn [Hebr. 12:11]. Maar Hij heeft zoveel liefde in mijn hart uitgestort, dat ik bij tijden zelfs Zijn roede liefheb. Als het maar van Hem is!

geprezen

Ik wil deze uitleg nog kort uitbreiden met wat de Catechismus er in zondag 32 aan toevoegt: *"... en Hij door ons geprezen worde..."*. Ook van dat laatste ligt het geheim in de liefdeband die de Heere in het leven van Zijn kinderen heeft gelegd. Het verlangen van Gods volk ligt immers in het vrezen en dienen van de Heere. Ze willen niet anders dan dat Zijn grote Naam in hun leven worde groot gemaakt. Zoals we zingen met Psalm 119: *"Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrot."*

Is vooral dit niet het kenmerk van het werk van Gods genade? Dat er liefde voor de Heere in mijn leven is gekomen. Hoe het met mij ook is, hoe ik mezelf ook veroordelen moet - de liefde tot de Heere, tot Zijn dienst, tot Zijn Wet... die is er. En wat doet die liefde in mijn leven? Die vernedert mij, en die verhoogt Hem! Die doet mij Hem prijzen! "Ik zal met mijn ganse hart Uw eer, vermelden Heere. U dank bewijzen!" [Psalm 138]. Al is het dan met een lied uit de diepte. Al moet ik het dan ook uitroepen: "Maar wat klaag ik, Heere der heren? Mijn begeren is voor U, in al mijn leed" [Psalm 38]. Maar ik kan niet bij Hem vandaan blijven. Hem te dienen - dat is de keus van mijn leven geworden. En daarin wordt Hij geprezen. Ja, ongetwijfeld. Daarin wordt de Heere geprezen. Zo zal het waar zijn in het leven van Gods kinderen: *"... dat ik mij in mijn hele leven Hem voor Zijn weldaden dankbaar betone en Hij door mij geprezen worde..."*.

oprecht wandelen

Dit hartelijke verlangen om de Heere te dienen komt voort uit de vereniging met Christus door het ware geloof.

Gods kinderen vertonen het beeld van hun oudste Broeder. Ze zijn immers door Zijn Geest met Hem verbonden. Het is die Geest die in Hem als het Hoofd en in de Zijnen als Zijn leden woont. Dan kan het ook niet anders of hun levenspatroon vertoont kenmerken van Hem die zij toebehoren. Het formulier zegt daarvan: *"... en voor het aangezicht van God oprecht te wandelen."*

Dit is een woord, ontleend aan de geschiedenissen van Abram. De aartsvader was negenennegentig jaar oud toen de Heere hem verscheen. Het was al bijna een kwart eeuw terug dat Abram werd uitgeleid uit Haran. Hij moest ook daar vandaan. Het land der belofte was het reisdoel. Hij moest leren leven als een vreemdeling in een vreemd land. In dat land, te midden van de heidense Kananieten, richtte Abram voor de Heere zijn altaren op en hij riep de naam van de Heere aan. Daarin kwam de oprechtheid van zijn weg en wandel uit.

Wel, en toen op zijn negenennegentigste kwam de Heere opnieuw. De God die Zich openbaarde: *"Ik ben God, de Almachtige!"* Maar Hij is ook de God die Zijn rechten claimt: *"Wandel voor Mijn aangezicht en wees oprecht!"* [Gen. 17:1]. De Statenvertalers voegen er een mooie verklaring aan toe. Over Gods openbaring schrijven ze: *"Dat is: Die niet alleen sterk en vermogend ben, om u tegen alle kwaad te bewaren, maar ook genoegzaam om u met alle goederen naar lichaam en ziel te verzorgen, als zijde een God Die de genoegzaamheid in Mijzelf eeuwig en onveranderlijk bezit, zodat hij gelukkig is, die ik tot Mijn bondgenoot aanneem..."* Wel, als je door genade zo'n God tot je deel hebt, zou je dan ook niet zoeken te gaan in de wegen die Hij wijst? *"Wandel voor Mijn aangezicht en wees oprecht!"* Daarvan schrijven dezelfde vertalers: *"Zonder geveinsdheid en met een oprecht hart, Mij vertrouwende en Mij als in Mijn tegenwoordigheid vrezende."*

Hier tekent zich het beeld af van de mannen en vrouwen die in Psalm 119 worden aangeduid. Ze worden zalig gesproken. *"Welgelukkig zijn de oprechten van wandel, die in de wet des Heeren gaan. Welgelukkig zijn zij, die Zijn getuigenissen onderhouden, die Hem van ganser harte zoeken, ook geen onrecht werken, maar wandelen in Zijn wegen."* Zo'n oprecht leven is een zalig leven. Ondertussen wordt hier wel veel geverg, zegt u misschien, al lezende. Wie zal deze toetssteen doorstaan? Daarover een volgende keer.

J.M.J. Kieviet

Uit het leven van dominee De Jong.

We hebben gezien hoe dominee N. de Jong jaren in Den Haag gestaan heeft. De veelbewogen oorlogsjaren heeft hij daar meegemaakt. We kijken nog even verder. Hij heeft in Middelharnis gewerkt en ondermeer ook in Zuidland veel werk gedaan. Hier volgt nog een bijdrage, daarover. Daar blijft het even bij. Zo de Heere wil, verschijnt in februari een bundel met vijf levensschetsen van voorgangers uit onze kerken - met veel meditaties en foto's. Dat komt. We gaan nu eerst naar Goeree en Overflakkee.

Middelharnis

Dominee L.S. den Boer, die geboortig was uit Middelharnis, bevestigde donderdagmiddag 21 maart 1946 dominee De Jong in zijn derde gemeente met een preek over 2 Kor. 5 : 19 - "Want God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende; en heeft het woord der verzoening in ons gelegd."

Thema was: De bediening der verzoening

1. de God der verzoening
2. de bedienaars der verzoening
3. de boodschap der verzoening

Dominee De Jong deed 's avonds zijn intrede met een preek over Joh. 1 : 29 - "Zie, het Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt!" De taak van de prediker is wijzen op het Lam Gods

1. Zijn Persoon
2. Zijn werk

De pastorie stond aan de Hoflaan, nummer 63. De kerk te Middelharnis was rustiger dan een stadsgemeente. De gemeente vormde een vrij homogene gemeente die een Schriftuurlijk-bevindelijke prediking begeerde. In 1946 telde de gemeente ongeveer 500 leden. Binnen vrij korte tijd klom het ledental tot boven de 600. Ook uit omliggende plaatsen kwamen mensen door weer en wind op de fiets naar de kerk.

Dominee De Jong waarschuwde de mensen: "Als je ziek bent, dan heb je geen tijd meer om te bidden. Wat is het nodig om de Heere te zoeken in je goede dagen."

De Jong had geen auto. Hij deed alles lopend of op de fiets. Reeds in september 1946 lezen we: "Het huisbezoek wordt geregeld. Dominee De Jong en broeder A. Driesse zullen een begin maken om enkele middagen en avonden aan dit zeer noodzakelijke werk te besteden." In Middelharnis en omgeving is een fors

aantal bezoeken afgelegd. De gemeenten stelden dat zeer op prijs.

Het catechisatie-onderwijs was aantrekkelijk. De Jong gebruikte sprekende voorbeelden en vertelde levendig uit zijn eigen ruime ervaring. Het leven van Gods volk, met zijn hoogten en diepten, beeldde hij treffend uit. Meer dan eens waren catechisanten bewogen door hetgeen dominee De Jong vertelde. Jongens en meisjes leerden belangrijke en nodige zaken.

Met belijdeniscatechisanten sprak hij hartelijk en persoonlijk over het juiste verband tussen de heilige doop, belijdenis des geloofs en het heilig avondmaal. De jonge mensen werden zeker niet geprest om aan het heilig avondmaal deel te nemen. Dominee De Jong en de ouderlingen bonden de belijdeniscatechisanten op het hart vooral niet te rusten voordat ze, voor eigen hart en leven, kennis kregen aan de drie stukken: de ellende is, de verlossing door Christus en de dankbaarheid. Als belijdenisgeschenk fungeerde het boekje "De strijd des geloofs" van professor L.H. van der Meiden. Ds. De Jong hield niet van een voorlezer in de eredienst en zei: "Dat kan ik zelf wel." De kerkenraad bewilligde, nota bene. Als hij een zondag elders moest preken, ging hij er zaterdagmiddag al heen en bleef hij logeren. Hij vertelde veel verhalen over wat hij allemaal had meegemaakt. Maandagmorgen tien uur ging hij weer weg. De Jong vroeg eens aan een gastvrouw: "Weet je waar dominees het meest last van hebben?" Dat wist die mevrouw natuurlijk niet.

"Van gist in hun schoenen. Ze worden er wat mee." Hoogmoed is het grootste struikelblok voor een predikant.

Hulpdiensten te Zuidland

Vanuit Middelharnis en later vanuit Katwijk verleende dominee De Jong hulpdiensten in de kleine gemeente van Zuidland. Op donderdagavond brandden in het Christelijke-Gereformeerde kerkje aan de Achterweg de lampen en werd de verwarming opgestookt, want dominee De Jong zou komen.

Meestal liep hij via het portaal de kerk door en sprak de mensen, die al vroeg gekomen waren, aan. Hij informeerde dan naar hun welstand. Toch was er altijd de nodige ernst bij - hij wees op het ene nodige in leven en sterven.

Ds. De Jong moest overvaren, dertig, veertig minuten - over het Haringvliet - naar Hellevoetsluis. Daar stond ouderling Jac. Van Bergeijk te wachten met zijn auto. Samen reden ze naar de boerderij aan de Krommedijk. Van Bergeijk

vraag: "Dominee, wilt u rijden?"

"Ja, dat is leuk! Zeg maar hoe dat moet." Ds. De Jong achter het stuur.

Ouderling Van Bergeijk zei: "Dominee, het zou makkelijk zijn, als je ook een auto had!"

Maar, thuis, zei mevrouw De Jong: "Een auto?! Dat mag niet man, je rijdt je dood."

's Middags legden ze enkele bezoeken af en dominee De Jong hield vervolgens catechisatie voor jongeren en voor hen die belijdenis des geloofs wilden afleggen.

De donderdagavonden werden voor velen een oase in de woestijn van Voorne en Putten. (Op Flakkee zei men cynisch van Voorne: Het eiland zonder Heiland.) Uit de omgeving kwamen mensen om de preek te horen. Ook uit het dorp zelf kwamen mensen die er echt bij betrokken waren. Iedere donderdag kwamen ze trouw, ondanks verzet soms in hun eigen gezin. Zuidland was in die tijd een strenge gereformeerde plaats. Het overlopen naar het kerkje aan de Achterweg werd niet getolereerd. Winkeliers werden er bijvoorbeeld de volgende week op aangekeken. De klandizie bleek een stuk minder.

Dominee De Jong stelde zich niet op een voetstuk. In zijn preken zei hij weleens: "Als er vervolging zou komen, hier in Nederland, zou ik weleens de eerste kunnen zijn, die ontrouw zou worden." Zo herinnerde hij de mensen aan hun afkomst door te zeggen: "Uw vader was een Amoriet en uw moeder een Hethietische." (vgl. Ezechiël 16)

In Zuidland hebben de mensen zijn preken lang onthouden. Hij heeft voor die gemeente een stevig fundament gelegd. Enghartig was hij bepaald niet. Het grote heil in Christus verkondigde hij. Ook toen dominee De Jong in Katwijk aan Zee stond, kwam hij toch iedere week naar Zuidland om daar zijn hulpdiensten te continueren. Hij reisde toen nog met openbaar vervoer en kwam gewoon met de stoomtram van Rotterdam naar het station Zuidland, wat onderweg de gelegenheid bood om met medepassagiers een duidelijk woord te spreken.

Afscheid van Middelharnis

In Middelharnis bloeide het kerkelijke leven en het verenigingsleven. Er werd een mannenvereniging opgericht met dominee De Jong als voorzitter. Een zangvereniging kwam er eveneens. Mevrouw De Jong werd presidente van de vrouwenvereniging. Ze had iets deftigs - een godvrezende vrouw met een nabij leven.

Dominee De Jong ontving een beroep van de Christelijke Gereformeerde kerk

van Scheveningen. Na enige bedenktijd nam hij dat aan en schreef een brief. Maar hij had er toch geen vrede mee en kreeg spijt. Direct stuurde hij zijn zoon Jan: "Ga gauw naar het postkantoor en haal die brief terug." Jan ging onmiddellijk, maar de meneer van het postkantoor zei: "Je treft het slecht. De post is al weg." Dominee De Jong gebeld naar de broeders te Scheveningen en geschreven.... De Scheveningers waren echt boos. Wat zei dominee De Jong? "Nu kom ik niet. Probeer het over een jaar nog maar eens."

In de kerkenraadsnotulen lezen we: "De voorzitter wijst op de zeer ernstige tijd waarin wij leven, enerzijds op de zeer materialistische tijd en anderzijds op de zeer slappe, slaperige tijd en wijst op de noodzaak van de Schriftuurlijke, bevindelijke prediking en het werk Gods in jong en oud." In Middelharnis heeft dominee De Jong altijd voedsel mogen geven tot onderhouding van het geestelijke leven. Het oude volk kon daarvan getuigen! Hij kon het grote heil in Christus heel rijk uitstallen voor arme, ellendige zondaren. De avondmaalsviering vond op eerbiedige wijze plaats. Er ging veel vanuit. Zondag 20 juli 1952 nam dominee De Jong afscheid van de gemeente met een preek over 1 Petr. 2 : 7a - "U dan die gelooft, is Hij dierbaar."

Jezus den gelovigen dierbaar

1.wie Hij is

2.voor wie Hij dierbaar is

3.waarin Hij dierbaar is

Deze punten werkte De Jong nader uit en hij stelde groot en klein de vraag of de Heere Jezus Christus hun dierbaar was. Hij eindigde met de woorden: "Vaart wel! Vaart voor eeuwig wel!" Het kerkgebouw was afgeladen vol. Aan het einde van de dienst liepen jong en oud langs de preekstoel om dominee en mevrouw een hand te geven. Ze vonden het heel erg dat hij wegging.

Overlijden

Dominee De Jong heeft voorts In Katwijk aan Zee gestaan, in Maassluis en in Driebergen.

In oktober 1973 ging hij met emeritaat. Na zijn emeritaat heeft hij nog vrij veel kunnen doen. Een maand voor zijn dood heeft hij zelfs nog gepreikt te Culemborg.

Zijn agenda was nog met menige toezegging voor een zondag in verschillende gemeenten gevuld. Gods weg was anders. Hij moest geopereerd worden, maar de operatie had niet het gewenste gevolg. Het afscheid van zijn kinderen en huisgenote, die hem zoveel jaren trouw had gediend, werd werkelijkheid. Op zondagmorgen is de plaatselijke predikant dominee J. van der Vlies nog naar

het ziekenhuis gegaan en vroeg: "Wat moet ik lezen? Ik zal een stukje lezen." Hij las Psalm 92, de psalm voor de dag des Heeren. En Van der Vlies heeft zo'n gelovig en levendig gebed gedaan. Hij heeft hem aan de Heere God opgedragen. Het was zo indrukwekkend. De hemel ging open. Je kon het merken: Dat zijn twee kinderen des Heeren.

Diezelfde dag is hij overleden - 6 juli 1980. Op de rouwkaart stond, dat hij was heengegaan steunend op de borggerechtigheid van Christus. Dat had hij in zijn leven door genade geleerd.

Tegen zijn kinderen had hij gezegd: "Steunend op de borggerechtigheid van Christus - dat moet erop. Denk erom, dat je dat op mijn kaart zet. Anders kan ik niet weg."

In de rouwdienst in de kerk sprak do-

minee Van der Vlies uit Psalm 116 : 15 - "Kostelijk is in de ogen des Heeren de dood Zijner gunstgenoten."

Nu zal ik voor de weldaan,

die 'k genoot,

aan Hem naar mijn geloften

eer bewijzen,

Hem onder al Zijn gunstgenoten

prijzen.

Hoe kost'lijk is in 's Heeren

oog hun dood!

Niet de mens, maar God werd verheerlijkt in het Woord dat gesproken werd. Het leven dat dominee De Jong hier had leren kennen uit God, dat gaat eeuwig door. Hij Die dood en graf heeft overwonnen, de Heere Jezus Christus, staat daar voor in.

H. van der Ham

Jeugdwerk in een notendop

Onderwerp: Uitnodiging Kadervorming LCJ

Elke keer opnieuw staan leidinggevend voor de taak om de aandacht van hun groep te vangen en vast te houden. Of het nu gaat om de kinderen van de zondagschool of de jeugd van jeugdclub of JV maakt geen verschil. Verschillende vragen - 'Hoe breng je de boodschap over? Hoe gebruik je Handreiking (ZS, -12, -16, +16)? - komen terug. De verwerking van het onderwerp en een goede en originele invulling na de pauze blijken lastige onderdelen.

Daarom gaan we dit najaar op zes plaatsen in het land tijdens de kadervorming-avonden aan de slag met Handreiking. Voor de pauze komen allerlei onderwerpen aan de orde, van voorbereiding tot afsluiting. Na de pauze gaan we in de drie doelgroepen uiteen (zondagsschool/kinderclub, jeugdclub, jeugdvereniging); we bieden dan per groep verdieping. Hierbij is Handreiking de leidraad en krijgt de creatieve invulling aandacht.

De data en plaatsen van de kadervormingavonden najaar 2009 zijn:

Datum	Plaats (CGK)	Gebouw/adres:
15 oktober 2009	Bunschoten	Bikkersweg 7
28 oktober 2009	Siegerswoude	Taeijewyk 1A
5 november 2009	Urk - Maranatha	Piramideweg 66
10 november 2009	Noordeloos	Noordzijde 1A
17 november 2009	Barendrecht	Voordijk 252
19 november 2009	Middelharnis	Hoflaan 41

19.30 u: koffie/thee; 19,45 u opening. Aanmelden via kadervorming@lcj.nl. Kijk voor op www.lcj.nl. of bel of mail met Lia Romeijn (0184 614525 - cromeljn@lcj.nl).

Friedensstimme

Ruimte voor meer

Door evangelisten te ondersteunen in hun werk worden veel mensen bereikt met het Evangelie. Maar veel gebieden zijn nog nooit bereikt. U kunt een stukje bijdragen. Door gebed en door gaven. Totdat Hij komt!

Postbus 15 | 2800 AA Gouda | TEL. 0182 - 538 544 | GIRO 41 32 334

Onze gezellige Vakantie Bungalow is weer vrij vanaf 2 okt.2009. Ook voor midweek of weekend Te Noordwijk/Zee op loopafstand van bos zee en duin Tel 0252 - 412057

DUITSLAND: EEN MOOI LAND MET LEGE KERKEN...

Duitsland is mooi, maar geestelijk enorm arm. De waarheid naar Gods Woord wordt bijna niet meer verkondigd. Met uw bijdrage kunnen wij vertaalde werken van Hollandse en puriteinse oudvaders daar weer onder de aandacht brengen. Zie onze website www.svvvhed.org voor meer info. Willt ons werk steunen?

T 0416 - 691788
Info@svvhed.org
Gifte 548.98.79.20
HEIDELBERG & DORDRECHT

GAAT U MEE NAAR....

Meditatie en Psalmsang (met P. Heyboerd) in de Doon, ontmoeting met Hugenoten en Moravische broeders, stadstoer, Berlijnse Maat, enz. Een groepje met ontmoeting & berisping!

BERLIJN!

DV 19-22 oktober
Info en reservering
T 0416 691788.
Voor jong & oud!

Zorg dichtbij

Actief in uw regio!

Waar u ook woont, Agathos brengt zorg dichtbij:
• Huishoudelijke verzorging
• Persoonlijke verzorging
• Verpleging
• Psychosociale zorg

Bel de Zorghin (010) 264 07 77 en u krijgt uw rayoncoördinator aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen. Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de CIZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos
THUIZORG

T 010 264 07 77 | www.agathos-thuizorg.nl

Zorg met een elgen kleur

De Vaste Grond Lesboek voor de belijdenis catechisatie 20 lessen over de gereformeerde geloofsleer Door ds. H. Korving € 2,50 per stuk Te bestellen bij Ds. H. Korving, De Noord 10a, 8321 BA Urk, tel 0527 687781, Email: hkorving@cgk.nl

Jeugdappel +16

Het Landelijk Contact Jeugdwerk (LCJ) van de Christelijke Gereformeerde Kerken organiseert D.V. zaterdag 31 oktober het jaarlijkse jeugdappel voor jongeren vanaf 16 jaar.

Van harte welkom om dit jeugdappel bij te wonen!

Het thema voor deze dag is: Wat is waarheid?

1. Geloven...? Zeker weten! door ds. K. Hoefnagel
2. Leven...? Genade! door ds. H. Polinder

's Ochtends en 's middags is er een workshopronde waarbij deelnemers kunnen kiezen uit een aantal thema's. Ook wordt deze dag de opbrengst van de landelijke actie voor Stichting Bonisa Zending en het LCJ bekend gemaakt.

Thema's workshop

1. Luther en de duivel. En jij?
2. Hoe spreekt God door de Bijbel tot mij?
3. Christelijk Gereformeerd, wat is dat eigenlijk?
4. Apologetiek - Hoe leg ik uit wat ik geloof?
5. Geef Hem je lied
6. Een levend getuigenis?

Dr. S. D. Post
Ds. P. D. J. Buijs
Ds. A. A. Egas en
ds. A. P. van Langevelde
Drs. M. J. Kater
Wim Wiersma
Krijn de Jong van stichting
Tot Heil des Volks

Adres: gebouw LEG, Boeing Avenue 121, 1119 PE Schiphol-Rijk
Start ochtendprogramma: 10.00 uur, start middagprogramma 13.30 uur

Voor meer informatie en inschrijven voor de workshops, zie www.lcj.nl. Ook kunt u bellen naar jeugdwerkdadviseur Lia Romeijn: 0184-614525 of 06-4739 0978.

Stichting steun Messias belijdende Joden

Postbus 22 3860 AA Nijkerk
www.messiasbelijdendejoden.nl

Voor informatie:
Ds. G. Bouw
Tel.: 0172 - 470040
E-mail: g.bouw@solcon.nl

Steun de
evangelieverkondiging
door Messiasbelijdende
Joden in Israël

Stort uw gift
op rekening 37 78 53 496 (Rabobank)
of 833 07 97 (Postbank)

Wij verzorgen graag een lezing
of diaprojectie op uw gemeentevond
of verenigingsavond

Christelijk onderwijs is nu nodig

Help het christelijk onderwijs in China. Internaten zijn bedoeld als thuis.
Samen zorgen voor toekomstperspectief. Uw bijdrage is meer dan een geschenk!

Stort uw gift op 3473. 76. 029 t.n.v. Hudson Taylor/SBHC te Rhenen.

HUDSON TAYLOR
Stichting Bijbelse Hulpverlening China

Voor info of voorlichting: Bel 06 200 13 173 of kijk op www.hudson-taylor.nl